

1. 'Preamble'

Het oude beleidsplan van de Johannescentrumgemeente liep tot 2021. Tijd voor bezinning op de koers en herijking van eerder beschreven uitgangspunten. Naar hun inhoud zijn die nog steeds zeer krachtig en inspirerend. Maar de tijd gaat door, de wereld verandert, onze kerk verandert en onze stad en de wijk Overvecht verandert.

Onze gemeenschap veroudert en dat maakt onze organisatie zowel financieel als organisatorisch kwetsbaar. Wij zijn voor 50% van onze uitgaven als gemeente afhankelijk van de inkomsten uit verhuur van ons gebouw. En gezien de veroudering van onze gemeente zal dat percentage eerder toe- dan afnemen.

Tegelijkertijd is er in de afgelopen beleidsperiode veel ontwikkeld. Het project Johannes in de Wijk (JidW) is uit de startblokken gegaan. De pioniersplek De Fluisterstille Stem (DFS) heeft drie jaar lang geëxperimenteerd. Beide vragen om vervolgstappen.

Binnenkort vertrekt onze wijkpredikant ds. Toos Wolters naar een andere gemeente. Dit zal ook consequenties hebben voor de pioniersplek De Fluisterstille Stem. De buurtpastor van Overvecht, ds. Erna Treurniet, gaat komende zomer met pensioen. Dat alles vraagt bezinning op hoe wij als geloofsgemeenschap er over een aantal jaren uit willen zien. Wat van alles wat wij ontwikkeld en opgebouwd hebben is nog steeds van waarde en waar moeten we op zoek naar nieuwe wegen? In de gesprekken die we de afgelopen periode gevoerd hebben, is ook de kwetsbaarheid en eindigheid van de Johannescentrumgemeente besproken. Beide erkennen we ten volle. Toch zijn we overtuigd dat we de komende jaren samen verder kunnen. De betrokkenheid is groot. We hebben veel in gang gezet in de afgelopen jaren. Hier zien we kansen en willen we samen mee verder. Ons bestaansrecht is niet vanzelfsprekend. We moeten stevig aan de slag. Deze houtskoolschets geeft hiervoor de richting aan en beschrijft concrete acties. Zo zien we toekomst voor de komende vijf jaar!

Tot slot van deze preambule een relativering. Het is belangrijk dat we van tijd tot tijd vastleggen wie we zijn en wat we willen doen. Zoals nu in deze houtskoolschets. We hebben echter ervaren dat het doorlopende gesprek over deze vragen veel waardevoller is dan alleen tekst op papier. Daarom noemen we deze notitie ook geen beleidsplan, maar een houtskoolschets. We schetsen een richting. Al pratend en werkend vullen we deze in, passen we haar aan en vervolgen we onze trektocht. Op weg naar een mooie toekomst voor onze gemeenschap.

2. Missie en visie

We beginnen deze houtskoolschets met 'wie we zijn'. Dit vormt de basis voor al onze acties. Ook biedt het houvast bij samenwerking met andere organisaties en instellingen.

In eerdere beleids-/toekomstplannen hebben we hier uitgebreid bij stil gestaan. Wat we toen hebben opgeschreven, staat nog steeds als een huis: We zijn een **gemeenschap van zoekers en zieners**. We huizen in het Johannescentrum, **Huis van Verhalen**. Beide worden verder toegelicht in de bijlage.

Beide termen zijn pakkend verwoord in ons **visitekaartje**. Dat luidt:

"De JCG is er voor iedereen die zoekt naar religieuze voeding en inspiratie op de eigen levensweg. Wij laten ons inspireren door Bijbelse verhalen en verbinden die met eigentijdse teksten, liederen en rituelen.

Het Johannescentrum is een plaats waar je tot rust kunt komen, in gesprek kunt raken en je eigen weg vervolgen, alleen of met anderen.

Wij zijn een oecumenische gemeenschap die betrokken is op elkaar, op de mensen in onze stad en in de wereld.”

Kortom een huis van verhalen voor zoekers en ziensers geworteld in de stad en concreet in de wijk Overvecht. De missie van Johannes in de Wijk geeft dat goed weer:

Wij willen geïnspireerd aanwezig zijn in de wijk om samen met buurtbewoners verhalen te delen, gemeenschap te smeden en waar nodig dienstbaar te zijn aan elkaar. Daarbij is trouwe aanwezigheid een voorwaarde en oprechte belangstelling een uitgangspunt. Scheidsmuren en hekken die ontmoeting tussen heel verschillende mensen en groepen belemmeren, willen wij daarbij opruimen. Als Johannescentrumgemeente willen we dus present zijn in de wijk Overvecht, maar ook voor de mensen daarbuiten

Boven beschreven teksten vormen nog steeds de bouwstenen van ons WAAROM, van onze Visie en Missie. De vraag in dit plan is hoe we in alle kwetsbaarheid dit kunnen vertalen naar onze weg voor de komende jaren. Hoe leveren wij een zinvolle en realistische bijdrage aan de verdere vorming en uitbouw van zo'n gemeenschap?

3. Wie zijn wij op dit moment?

- Wie wij zijn als (geloofs)gemeenschap,

Onze eigen gemeenschap is nu een kleine, maar zeer betrokken gemeenschap van mensen. Wij zijn een warme gemeenschap, nieuwsgierig, sterk vergrijsd. We willen (nog steeds) een huis van verhalen bieden voor iedereen. Belangrijk voor onze gemeenschap is de zondagse viering. Wij zijn als geloofsgemeenschap te typeren als oecumenisch, ruimzinnig, liberaal, hechtend aan een goed verzorgde liturgie, muzikaal, zoekers en ziensers, vernieuwers. Ook belangrijk zijn vormende activiteiten, zoals DFS. Op dit moment hebben we in pioniersplek DFS 3 jaar gepionierd. Er is gewerkt aan nieuwe vormen van zielzorg en geëxperimenteerd met online vormen van samenkomen en spiritualiteit. Na een periode van drie jaar experimenteren, is het tijd voor een uitgebreide evaluatie van dit pioniersproject. De waardevolle dingen die geleerd zijn in DFS willen we nu binnen de eigen gemeenschap vorm en plaats geven, met name als het gaat om vorming en pastoraat (Bijv. bijbelkringen).

- Wie wij zijn in de wijk

In en buiten de wijk zijn individuen van onze gemeenschap op heel veel verschillende plekken als vrijwilliger actief. Vanuit de gemeenschap is het initiatief Johannes in de Wijk (JidW) gestart. Het initiatief is onlosmakelijk verbonden met de eigen diaconale activiteiten van de gemeenschap. Maira Rep is als opbouwster aan onze gemeente verbonden. Zij ontwikkelt op dit moment tal van activiteiten waarin zij contacten legt tussen buurtbewoners en de gemeenschap in het Johannescentrum. Ook is er de afgelopen 8 jaar verbinding geweest met het buurtpastoraat. Nu de pensionering van ds. Erna Treurniet aanstaande is, staan wij voor de vraag welke elementen van haar werk wij willen behouden. Daarbij denken we aan initiatieven als Hanna's Herberg, Blik en Pot en het ochtendgebed op de donderdagmorgen

- Wie zijn wij binnen de PGU.

Als oecumenische gemeenschap zijn wij onderdeel van de Protestantse Gemeente Utrecht. Wij ervaren onszelf daarin als uniek door onze wijze van geloven en vormen van vieren en door de plek in de stad. Met het project JidW en de verbondenheid met het Buurtpastoraat in Overvecht zijn wij ook onlosmakelijk verbonden met de Protestantse Diaconie Utrecht (PDU).

Samenvattend: onze gemeente rust op vier pijlers:

1. Onze vieringen.
2. Ons pastoraat en zielzorg, steunend op de van oudsher hechte gemeenschap en de onderlinge (pastorale) contacten en gevoed door de ervaringen in pioniersplek DFS.
3. Ons diaconale werk, dat naast hulp dichtbij en veraf, vorm krijgt in onze betrokkenheid op JidW en buurtpastoraat Overvecht.
4. Voor de realisatie van deze dingen hebben we een vierde voorwaardelijke pijler, de opbrengst van de verhuurportefeuille van ons gebouw - ons thuis - die een uiterst belangrijke bron van inkomsten vormt om het werk dat hierboven omschreven is te kunnen doen.

4. Reisplan voor onze trektocht

Ons reisplan beschrijft hoe onze gemeenschap er over 5 jaar uit wil zien en hoe we de weg daarnaartoe afleggen. Ons vertrekpunt daarbij ligt in wat hierboven beschreven is in missie en visie en de beschrijving van wie we zijn:

- Een kleine actieve gemeenschap van zoekers en zieners.
- Gehecht aan de grote en kleine verhalen van het leven van mensen, die zich wil laten inspireren door de verhalen van de Bijbel.
- Geworteld in de stad en met name in Overvecht, gericht op sociale rechtvaardigheid en leefbaarheid.

Voor de komende jaren stellen we de volgende ambities

Over vijf jaar zijn wij nog steeds een levende gemeenschap die aanwezig is in de wijk Overvecht, vanuit het gebouw Johannescentrum.

De gemeenschap/ community verandert van karakter doordat de meeste mensen níet aan alle activiteiten meedoen en/of zich maar voor een korte periode aan de gemeenschap verbinden en dan doortrekken (denk aan het beeld van de trektocht dat we als gemeenschap deelden in 2014).

Dit alles zal ook beïnvloed worden door de veranderingen in en groei van de wijk Overvecht. Maar ook de ontwikkelingen van Utrecht als geheel. Wij staan in Overvecht, maar onze leden komen uit de hele stad en omgeving. Zo ook wonen er in Overvecht mensen die 'kerken' in andere geloofsgemeenschappen, maar ook een band kunnen hebben met activiteiten van onze gemeenschap. Voor onze gemeenschap zal gelden dat een kleine kern van mensen die verantwoordelijkheid willen dragen altijd nodig blijft. We hebben hierbij oog voor de draagkracht van onze vrijwilligers en proberen iedereen zoveel mogelijk aan te spreken op zijn/haar talenten. Dan kan blijken dat we niet alles meer zelf kunnen organiseren. Daarom zoeken we ook actief samenwerking met andere wijkgemeenten van de PGU en organisaties buiten PGU-verband.

We zijn trots op wie we zijn en wat we opgebouwd hebben. We vinden het waard dit te vertellen en zijn daarom aanwezig in de relevante wijknetwerken. Een 'publiciteitsplan' moet richting geven aan hoe wij ons willen presenteren.

Over vijf jaar delen we ons kerkgebouw in veel sterkere mate met anderen, passend in het concept Huis van Verhalen.

Het kerkgebouw is het onderdak voor vieringen, diaconaat/ JidW en (buurt)pastoraat/ zielzorg. Wij hechten aan deze eigen, spirituele plek, midden in de wijk. Ons streven is dat in dit gebouw ook allerlei activiteiten plaatsvinden door anderen, passend bij de verder te ontwikkelen identiteit van het Huis van Verhalen. Denk daarbij aan Zorgrecht, Schuldhulpmaatje, andere geloofsgemeenschappen (zowel binnen als buiten ons gebouw), welzijnswerk zoals Wij 3.0, het kerkelijk bureau van de PGU etc. Zij passen allemaal in het Huis van Verhalen en worden uitgenodigd met ons in gesprek te gaan hoe zij daar mede drager van kunnen worden. Dit Huis van Verhalen is letterlijk en figuurlijk open, aantrekkelijk en toegankelijk. Het hart van een diverse en multiculturele gemeenschap. Dit betekent wel dat de positie van de JCG in het gebouw kleiner zal worden.

Het streven is dat het Johannescentrum met het concept van Huis van Verhalen financieel zelfstandig kan draaien. Zo hoeft de kleiner wordende kerkelijke gemeenschap niet langer als enige de eindverantwoordelijkheid te dragen voor het beheer. Ze zal dit delen met andere participanten in een (te ontwikkelen) rechtsvorm onder auspiciën van de PGU. De Johannescentrumgemeente wordt dan dus een van de participanten van het Huis van Verhalen.

Dit vraagt om een professionele en ondernemende structuur. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een op te richten sociale onderneming. Deze zorgt voor professioneel gewonnen inkomsten uit verhuur aan enerzijds de vaste participanten van het Huis van Verhalen en anderzijds commerciële verhuur. Ze bewaakt het concept Huis van Verhalen en laat dit verder groeien. Hoe deze constructie er uit gaat zien, zal in nauw overleg met het CvK van de PGU en de Centrale Diaconie van de PDU verder verkend en ontwikkeld moeten worden in de komende twee jaar. We hebben hierbij oog voor de zorg van (het behoud van) de eigen 'spirituele' plek. We leren van ervaringen die elders in het land zijn opgedaan.

5. Focus op de vier thema's.

In een uitwerking van deze ambities en dus de verdere ontwikkeling van de JCG als geloofsgemeenschap werken we hieronder vier pijlers uit. De basis hiervoor vormt de 'oogst' van de bezinningsdag die we op 30 oktober 2021 gehouden hebben met een grote groep actieve gemeenteleden en de gesprekken, die we op 20 en 26 februari met groepen actieve gemeenteleden voerden over een eerste versie van deze houtskoolschets. Daarnaast verwerken we schriftelijke bijdragen van verschillende gemeenteleden op de eerste versie van deze houtskoolschets.

Vieren

Een belangrijk onderdeel van onze gemeenschap is het samen vieren. Hier liggen twee belangrijke uitdagingen: hoe willen we de vieringen in de toekomst invullen en hoe gaan we dit bemensen?

We willen onze vieringen doorontwikkelen. Landelijk zien we voorbeelden van huiskamervieringen, vieringen doordeweeks, vieringen met (meer) digitale hulpmiddelen, dus niet meer de noodzaak om fysiek bij elkaar te komen. Maar ook binnen de zondagse viering zijn vernieuwingen mogelijk. We bieden ruimte om te experimenteren met andere vormen. Laagdrempeligheid vinden we belangrijk, maar ook hechten we aan de kwaliteit.

De werkgroep vieringen neemt het voortouw bij de doorontwikkeling en betreft waar mogelijk gemeenteleden en ook mensen van buiten onze gemeenschap hierbij. Een te beroepen nieuwe

wijkpredikant heeft een belangrijke rol bij de doorontwikkeling en kan voor de nodige inspiratie zorgen. Ook kunnen we leren van ontwikkelingen elders.

Pastoraat/ De Fluisterstille stem

Door keuzes in het verleden heeft de ontwikkeling van het pastoraat in onze wijkgemeente de afgelopen jaren weinig aandacht gekregen. Daarom willen we hier de komende jaren extra op inzetten. Pastoraat zal vaker samenwerken met diaconaat. De sterke scheiding zien wij vervagen. We zien dat pastoraat vooral onderling pastoraat is geworden binnen onze gemeenschap, die trend willen we doorzetten. In coronatijd zagen we veel verschillende vormen van onderling pastoraat. Toch blijft voor een deel van onze gemeente ook door de jaren van de pandemie het 'klassieke' meer centraal georganiseerde pastoraat belangrijk. In DFS hebben we de afgelopen jaren ervaringen met nieuwe vormen van zielzorg opgedaan. Deze ervaringen willen we inbedden in het pastoraat en verder uitbouwen. We kunnen mensen die dat fijn vinden ondersteunen in de pastorale taken, bijv. door voor toerusting te zorgen.

Hoe we deze vragen/wensen kunnen invullen, vraagt onderzoek, voortbouwend op analyses die in de afgelopen jaren al gemaakt zijn. De nieuwe wijkpredikant kan hierin een belangrijke (trekkende) rol spelen.

Diaconie/ Johannes in de wijk

De uitdaging is om Jidw beter in te bedden en verbindingen tot stand te brengen. Zowel in de wijk Overvecht als in onze JCG. Jidw past goed in het Huis van Verhalen. We willen in de JCG leren van de verhalen die we horen in Jidw. Die verbreden onze kijk op de wereld/samenleving en zorgen voor een open oog voor behoeftes en wensen van 'de ander'.

We zien de scheiding tussen pastoraat en diaconaat vervagen. Bij Jidw zien we dit in de praktijk. Buurtpastoraat is daarbij verbindende schakel. We vinden belangrijk dat dit wordt voortgezet, ook na de pensionering van ds. Erna Treurniet.

We zijn erg enthousiast over de eerste ervaringen in JidW. Het is nu het moment om door te pakken. Dit vraagt op dit moment om extra trekkracht, allereerst vanuit de JCG. Naast het verder inbedden van JidW in de wijk is het betrekken van mensen van buiten onze JCG-kring een speerpunt het komende jaar.

Beheer/ Organisatie

De Johannescentrumgemeente zal krimpen. We moeten ervan uitgaan dat we niet permanent in staat zullen zijn om het beheer van een Huis van Verhalen te dragen en uit te voeren. We moeten in de komende periode een onderzoek doen hoe we, samen met andere gebruikers van het gebouw én de PGU, de beste vorm kunnen vinden voor een duurzame exploitatie van het Huis van Verhalen. Dienstbaar aan de wijk en duurzaam/groen. Met een goede professionele structuur kunnen we de (werk)druk bij vrijwilligers verminderen. Zo kan de JCG de eindverantwoordelijkheid voor het gebouw loslaten en in handen leggen van een nieuw te vormen orgaan

Onze gemeenschap is dan één van de gebruikers van het gebouw. Voor ons is belangrijk dat wij onze eigen thema's (vieringen, diaconaat/ Jidw, pastoraat/DFS) kunnen blijven vormgeven. Dat we als kerk present zijn in Overvecht, dat we een spirituele plek hebben.

6. Relatie met de PGU

Als JCG zijn we onderdeel van de Protestantse Gemeente Utrecht. We zien ons als een van de kralen in het snoer van wijkgemeenten en vierplekken in Utrecht. Aan het einde van deze houtskoolschets geven we puntsgewijs aan waar we de wisselwerking zien tussen JCG en PGU bij de realisatie van de plannen.

- Vieringen – ons profiel is uniek in het palet van de PGU.
- Wij geven vorm aan de wens van de PGU om aanwezig te zijn in de bijzondere wijk Overvecht.
- We werken met de PDU aan JidW.
- Samen met de PGU onderzoeken we de gewenste organisatie-/beheerstructuur voor ons gebouw/ Huis van Verhalen.
- Met ondersteuning van de PGU zoeken we een nieuwe wijkpredikant.
- We zien kansen voor samenwerking met andere geloofsgemeenschappen, op projectbasis of meer structureel bij de uitvoering van de acties zoals in deze houtskoolschets beschreven.

7. Wat gaan we doen?

Actie	Trekker	Planning
Doorontwikkeling vieringen	Werkgroep vieringen/nieuwe predikant	2022/2023
Versterking actiegroep JidW	Moderamen/diaconie	ZSM
Verder inbedden JidW	Actiegroep JidW/Diaconie/nieuwe predikant	2022/2023
Onderzoek pastoraat	Kerkenraad/ nieuwe predikant	2023
Uitvoeren nieuwe opzet pastoraat	Ntb	2023 e.v.
Onderzoek organisatiestructuur gebouw	Kerkrentmeesters	2022/2023
Keuze en uitwerking nieuwe organisatie gebouw	Kerkrentmeesters	2023 e.v.
Ontwikkeling publiciteitsplan	...	Ntb

Bijlage

In het beleidsplan van 2014 noemen we onszelf: **een gemeenschap van zoekers en zieners**. Zo'n gemeenschap is een plaats waar "naar de zin van het leven kan worden gevraagd, waar gevierd, geleerd en gemediteerd wordt en waar die behoefte niet wordt weggelachen, en niet bedolven onder welke ideologie dan ook, een christelijke of een atheïstische. Waar mensen met zulke vragen en behoeften intellectueel en emotioneel veilig zijn. Het Johannescentrum en haar bewoners wil zo'n huis zijn. Dat betekent dat we in de eerste plaats een ontmoetingsplaats willen zijn van mensen die op zoek zijn naar spirituele en misschien ook wel mystieke bezinning: op zoek naar het mysterie van het bestaan dat wij God, de Levende, de Eeuwige noemen. Als christenen hebben wij Gods geest aan het werk gezien in de verhalen van de joodse Bijbel, in de verhalen over leven, sterven en opstanding van Jezus van Nazareth, in de verhalen van wie ons zijn voorgegaan, in de verhalen van mensen die hier en nu ons een weg willen wijzen in de vragen die deze tijd oproept."

In ons beleidsplan van 2017 voegden we daaraan toe: **Het Johannescentrum, een huis van verhalen**. Dat lichtten we toe met de volgende gedachten:

"Belangrijk in dit uitgangspunt zijn de woorden: verhalen en inspiratie. Die twee horen bij elkaar. Inspiratie is altijd een beweging van buiten naar binnen: bijvoorbeeld door een verhaal dat je verteld wordt, een verhaal van iemands weg door het leven, een verhaal dat ons vanuit de christelijke traditie wordt aangereikt, een verhaal dat gevat is in een lied of een beeld. In de ontmoeting van die verschillende en veelkleurige verhalen kan een ruimte ontstaan waarin een nieuw licht valt op het verhaal van de bijbel, op het eigen levensverhaal, op de wereld waarin je leeft. Een ruimte die uitnodigt de alledaagse kleine en grote werkelijkheid anders te bezien en daarmee een aanzet geeft tot verandering: een weg van binnen naar buiten. Verhalen komen pas tot leven als ze verteld worden door mensen van vlees en bloed. Het Johannescentrum wil een plaats zijn waar dat gebeurt, een 'huis van verhalen' dus."

En dat huis is ook heel concreet ons gebouw ontwikkeld tot een sfeervolle ruimte:

